

schepping

ik zei tegen mijn vriend; ‘alleen kinderen raken verwonderd
bij het zien van een vlinder.’
maar hij keek mij aan en zei:
‘God ook!’

In het begin schiep God de hemel en de aarde. De aarde was nog woest en doods, en duisternis lag over de oervloed, maar Gods geest zweefde over het water. God zei: ‘Er moet licht komen,’ en er was licht. God zag dat het licht goed was, en hij scheidde het licht van de duisternis.

-de openingszinnen van de Bijbel (Genesis 1:1-4)

De duisternis en God leefden naast elkaar.

De Bijbel vertelt niets over God die de duisternis schiep. Alleen ‘er moet licht komen’ en niet ‘er moet duisternis komen.’ Blijkbaar was het duister er al voor Hij sprak en hing hij daar rond bij God vanaf het begin van het begin, vanaf het randje van de eeuwigheid.

Ik denk dat God genoeg had van dat duistere gebeuren en dat Hij daarom begon te spreken. Hij sprak en er was licht. ‘Er moet komen,’ zei Hij. En het kwam er ook.

Ik weet niet precies waarom Hij het deed. Ik denk niet dat iemand precies weet wat Hem daartoe dreef. Persoonlijk denk ik dat Hij genoeg had van

het duister. Aangezien God liefde is, sprak het Hem niet aan een hele eeuwigheid alleen in het duister te moeten doorbrengen, zonder dat er iemand was om lief te hebben. Hij had gezelschap nodig, want liefde geeft, deelt, brengt offers, maakt het hof. Dat moet wel. Anders is het geen liefde.

In Efeziërs 1:4-5 staat: 'In Christus immers heeft God, voordat de wereld gegrondvest werd, ons vol liefde uitgekozen om voor hem heilig en zuiver te zijn, en hij heeft ons naar zijn wil en verlangen voorbestemd om in Jezus Christus zijn kinderen te worden.' Deze woorden spreken me erg aan, want als dit universum deel uitmaakt van Gods adoptieplannen, betekent dat dat de oorsprong van het leven op aarde niet toevallig of zomaar een slimme constructie was, maar dat alles voortkwam uit liefde.

Volgens dat vers was God al over mij aan het dagdromen voor Hij ook maar iets schiep. In de dageraad van de tijd, was ik al in zijn gedachten. En jij ook. Terwijl het duister om Hem heen hing, droomde Hij van ons en hield Hij van ons. Het was zijn onveranderde plan om een hechte relatie met ons te hebben. Hij droomde ervan en het was zijn verlangen.

Toen schiep Hij de wereld in omgekeerde volgorde, zodat wij precies op het juiste moment op de juiste plaats op de juiste planeet zouden komen, als onderdeel van een goddelijke, universele droom die werd verwezenlijkt.

Hij kon ons niet in zijn familie opnemen voordat Hij voor ons een woonplaats had geschapen, dus schiep Hij de hemel en de aarde. God sprak zijn eerste woorden en de duisternis splitste zich in tweeën. Het licht kwam het heelal binnen. God zag dat het goed was, dus ging Hij door. Hij fluisterde een complete maan tevoorschijn en riep ontelbare sterren de ruimte in, zodat zijn kinderen de eerste nacht van hun leven niet naar een kale hemel hoefden te kijken.

De theologische en kosmologische en filosofische verklaringen van hoe Hij het deed en wanneer Hij het deed en hoe lang Hij erover deed, laat ik over aan de mensen die tijd en energie hebben om studie te maken van zulk soort dingen. Ik denk niet dat dat nou echt zo belangrijk is voor het verhaal. Als het dat wel was, zou God er wel voor hebben gezorgd dat wij de details zouden krijgen, misschien door Adam en Eva een doctoraal proefschrift te geven waarin alles werd uitgelegd. 'Hier, mensen, dit zorgt

voor duidelijkheid. Ik reken af met de theorie van de oerknal, gevonden fossielen, Neanderthalers, datering van koolstof en alles. Geen verwarring mogelijk. Er zit een tijdslijn bij. De voetnoten verwijzen naar een paar websites die de komende millennia nog niet gemaakt zijn, dus die kun je voorlopig overslaan.’

Ik bedoel maar, de Schepper schiep. Hij deed het. Hij sprak. Het gordijn van het heelal hing Hij met zijn woorden op. Hij bedacht tijd en ruimte in één adem. God sprak en kometen, gletsjers, sterrenregens, vulkanen, wanzakratten en vogelbekdieren werden werkelijkheid.

Hij vormde de bergen met het puntje van zijn tong, blies sterrenstelsels de verre ruimte in, sprak het juiste woord en bomen, bloemen en dieren groeiden, bloeiden en stoeiden in het land. De zonsopgang van Pasen vond zijn oorsprong in de dageraad van de tijd, toen de duisternis vluchtte voor de woorden van God.

u kleedt zichzelf met daglicht,
u bindt de sterren om als gordel.
krekels klinken uit de kreukels van uw kleed,
grizzlies grommen uit een diep verborgen vouw.
waar plaatst u mij hierin?
 ben ik een oorbel, hangend in het maanlicht?
 ben ik een sieraad, glinst'rend op uw borst?
waar plaatst u mij?
hoe pas ik in uw verhaal?

en hoe draagt u zo velen van ons
tegelijk?

Toen raakte God de aarde aan en vormde een man en een vrouw naar zijn eigen beeld. Qua uiterlijk leken ze niet op Hem. Hoe kon het ook als mannen en vrouwen allebei naar zijn beeld werden geschapen.

Trouwens, ik denk niet dat gemaakt zijn naar Gods beeld iets te maken heeft met het hebben van teennagels, amandelen, tepels, blauwe ogen of krullend haar. Je moet denken aan zaken als een passie voor vrede, opgewektheid en vervuld zijn van verwondering, fantasie, liefde, verlangen en leven. God legde een vragend karakter in zijn kinderen, alsook dromen en volharding en zoute tranen en een tikkeltje blijdschap.

Toen maakte God, de HEER, de mens. Hij vormde hem uit stof, uit aarde, en blies hem levensadem in de neus. Zo werd de mens een levend wezen. God, de HEER, dacht: Het is niet goed dat de mens alleen is, ik zal een helper voor hem maken die bij hem past. Uit de rib die hij bij de mens had weggenomen, bouwde God, de HEER, een vrouw en hij bracht haar bij de mens.

Genesis 2:7, 18, 22

God schiep de mens als zijn evenbeeld, als evenbeeld van God schiep hij hem, mannelijk en vrouwelijk schiep hij de mensen.

Genesis 1:27

Ik vind het best wel gaaf dat God mensen, mannen en vrouwen, naar zijn eigen beeld schiep. Het drijft de chauvinisten en de feministen waarschijnlijk tot wanhoop. Ik ben altijd blij als ik dat zie gebeuren. Als we met elkaar ruziën, tasten we onszelf aan. Het beeld van God komt terug in onze eenheid, maar ook in het feit dat we uniek zijn. Je vindt hier een grote overeenkomst. Een aanvulling van elkaar. Onze volheid weerspiegelt zijn volheid. Dat mannen mannelijk zijn en vrouwen vrouwelijk, weerspiegelt een nog meer helder en duidelijker beeld van de Schepper.

Toen rustte God van zijn werk. Hij deed een stapje naar achteren en

keek naar deze wereld die krioelde van leven, hoop en mogelijkheid, aan alle kanten ontluikend, groeiend en schitterend en die vooruit keek, de toekomst in.

‘Ja, dit is goed,’ zei God. ‘Dit is *echt* goed, al zeg Ik het zelf.’

in aanraking met de ongeziene

oh, in het begin, toen u alleen was,
droomde u van iemand als ik?
in het begin van aarde en steen,
toen u een wereld in wording ademde,
droomde u een grote droom,
die glinsterde en glitterde,
voor de ogen van alle engelen?
in het begin, in de diepte van uw hart,
dacht u toen al
aan mij?

waarde.

harmonie

de harpist bespeelt de snaren door mensenhanden ontstaan
en maakt hemelse muziek.

wat een muziek maakt u dan wel
spelend op de snaren door u ontstaan en gespannen
zo diep in mijn ziel!

Beiden waren ze naakt, de mens en zijn vrouw, maar ze schaamden zich
niet voor elkaar.

- *Mozes, die de oorspronkelijke onschuld van de mensheid uitlegt*

(Genesis 2:25)

Je zou Erik en Jamal eens samen moeten zien basketballen. Allebei zaten ze op de middelbare school bij mij in het sportteam en beiden speelden op professioneel niveau. Het was pure poëzie. Erik verdedigde en Jamal was onze 1,93 meter grote voorspeler met een sprong van 91 centimeter hoog. Erik kon zigzaggen alsof hij zich in de spits van New York City bevond en Jamal kon de zwaartekracht verslaan. Samen waren ze als popcorn en film, als chips met salsadip, als pizza en koud bier. In één potje had Jamal vijf opeenvolgende dunkshots, waarvan twee aangegooid door Erik.

Zo af en toe kom je een artiest, atleet of musicus tegen die buiten zichzelf raakt en helemaal opgaat in zijn kunst en dan zit jij daar en denkt: *Hij is*

ervoor gemaakt. Hij is ervoor geschapen. Bij Erik en Jamal gebeurde dat op het basketbalveld. Pure poëzie.

Gedurende ons leven zijn er van die momenten van harmonie, precisie, symmetrie, ongebreidelde schoonheid, poëzie in beweging. Laatst vroeg ik me eens af: *Waarom zijn die momenten zo zeldzaam?* Je zou denken dat we in een wereld met zeven miljard mensen, die allemaal streven naar meer geluk, succes en voldoening, niet zo hoefden te zoeken naar die momenten waarop het leven sprankelt en er ware harmonie is.

In het begin leefden Adam en Eva zonder spanning of spijt. Ze hadden geen vooroordelen, stress, haat, opstand, schuld, zorgen of angst. Ze schaamden zich niet voor zichzelf of voor hun keuzes of voor hun God. Er was niets wat de harmonie verbrak. Er was niets wat het oorspronkelijke lied verstoorde. Ik kan me nauwelijks voorstellen hoe de wereld er dan uit ziet.

We zien ze nog steeds, glimpen van het goede, fragmenten van schoonheid, weerspiegelingen van de Heilige. Maar op deze planeet van ongewenste zwangerschappen, schietpartijen op scholen, leugens om eigen bestwil, hersentumoren, junkmail, terroristische aanslagen, politieke capriolen, verstuikte enkels, fraude in bedrijven, AIDS, roddel, obstipatie, hartzeer en grote boze honden, zijn ze altijd ontsierd. We weten dat er harmonie is, maar het is zo ongrijpbaar. De meesten van ons proberen ons hele leven om het weer te pakken te krijgen, maar de meesten van ons slagen daar niet in.

En schaamte? Nou, daar denken we liever ook niet al te graag over na. We negeren onze mislukkingen en bagatelliseren ons morele verval. We vullen ons leven met een hoop afleiding zodat we dat splintertje schuld, dat zo diep in onze ziel is ingebed, kunnen negeren.

Maar in Eden was het anders. Adam en Eva brachten één-op-één tijd met God door en niets stond in de weg. Geen schaamte. Geen angst. Geen gemaaktheid. Geen religie. Alleen maar pure harmonie, synchroon aan de schepping.

Adam was één muziknoot, Eva een andere en God een derde. Samen

vormden ze de melodie van een relatie waar niemand van ons ook maar in de buurt kan komen. We horen vage echo's van dat oorspronkelijke lied. Maar we hebben het nooit helemaal gehoord. Al heel, heel lang niet.

Toen ik eens in Los Angeles was, zag ik een vrouw die een taxi riep. En een moment lang was alles perfect:

haar waait om haar hoofd
het krult en springt
in een zucht van wind
die haar overal lijkt te volgen
die voor een moment de plukken stilzet in de lucht
als in die glamourfoto's van
prachtige vrouwen.

kon ze het moment maar vastleggen
voor mij
maar de vlag is weg voor ik het weet
en nu lijkt ze
weer heel gewoon
en haar lokken lijken
heel erg eenzaam.

Van niemand klinkt het levenslied zuiver. Toen hij tweedejaars was, maakte Erik een meisje zwanger en uiteindelijk werd hij van school getrap. Jamal spiekte bij de algebratoets, kreeg een woedeaanval en werd beschuldigd van fraude. Beide kregen het voor elkaar om een jaar of twee te basketballen in het schoolteam voordat blessures of persoonlijke problemen of wat dan ook hen van het veld dreven.

Als ik in een boek of een film een sciencefiction versie van een droomwereld tegenkom, vraag ik me altijd af: *Is dit nu het beste wat we kun-*

nen doen? Natuurlijk, voor de mensen is goed gezorgd. Er is geen ziekte. Niemand heeft roos, stinkt uit zijn mond of heeft puisten. Kleine jongens vechten niet, hebben geen ruzie en plassen niet naast de wc. Kleine meisjes schoppen, schreeuwen, jengelen en pruilen niet. In plaats daarvan delen ze hun speelgoed, giechelen veel en spelen lief met hun kleine broertjes. Volwassenen zweten, vloeken en overheersen niet, hebben geen nierstenen, gooien niet met golfclubs en worden niet depressief. Niemand krijgt wratten of striae. In alles is voorzien. Iedereen is gelukkig... denk ik.

Er is geen gevaar. Er is geen verleiding. Het leven is veilig, comfortabel, zeker en voorspelbaar. Maar natuurlijk is er ook geen avontuur meer. Geen huiveringen, geen risico's, geen nieuwe grenzen, geen nieuwe uitdagingen, alleen maar geluk, als je dat zo kunt noemen. Als je een leven zonder opwinding, inspanning, passie en onzekerheid *geluk* kunt noemen, ken ik er nog wel een.

Niet voor niets eindigen verhaaltjes voor het slapengaan altijd met 'en ze leefden nog lang en gelukkig.' Als alles en iedereen gelukkig is en er geen inspanning is, valt er niets meer te vertellen. We willen niets horen over geluk en vrede als het verhaal geen vrijheid en ontdekking bevat. Zonder ontdekkingen is alles monotoon. Zonder vrijheid is de droomwereld helemaal geen paradijs. Dan is het de hel in een elegante avondjurk.

God heeft een beter paradijs geschapen. Ik denk dat er staat dat Gods eerste woorden aan de mensen waren: 'Jullie zijn vrij.' (Genesis 2:16) Eden was niet saai en de mensen waren vrij. In de toekomst lag de belofte van oneindige uitdaging, verkenning en avontuur. We noemen Eden een tuin, maar het was eerder zoiets als een jungle. Elk moment was nieuw terrein. Adam en Eva genoten vrijheid zonder beperkingen en geluk zonder grenzen. Probeer dat eens te vatten. Ik heb het geprobeerd en het lukt me niet.

Het leven gonsde van harmonie, zoals God het ook bedoeld had. Onze eerste voorouders waren in overeenstemming met de natuur, hadden contact met elkaar en leefden in vrede met de Schepper van dat alles.

Ik kan me een plaats waar vrijheid en geluk geen grenzen kennen en waar de een de ander niet uitschakelt, zoals in onze wereld, maar moeilijk voorstellen. Vrijheid en geluk lijken niet altijd samen te gaan. Zelfs de

beste schrijvers en filmregisseurs zijn niet in staat gebleken om zo'n soort wereld in beeld te brengen. In Eden vulden vrijheid en geluk elkaar aan. Ze ontmoetten elkaar. Ze hielden elkaars hand vast. Ze renden samen door de jungle.¹

Er was geen schaamte; alleen maar harmonie. Adam en Eva ervoeren allebei het ongrijpbare geluk en de ultieme vrijheid waar we allemaal naar smachten. Ze woonden op een plek waar onze meest heilige en vrome mannen alleen maar van konden dromen. Zij gingen helemaal op in het leven waar onze mystici, dwazen en profetessen in vluchtige ogenblikken slechts een glimp van konden opvangen.

Het was pure poëzie. Alles liep synchroon. En het was niet de bedoeling dat dit over zou gaan.

Al op deze bladzijde aan het begin van ons verhaal, doemt langzaam een schaduw op aan de rand van het paradijs. Het kwaad is ten tonele gegleden.

De strijkinstrumenten die de meest perfecte melodie tussen God en mensen bejubelden, worden straks weggerukt en doormidden gebroken. Het oude lied zal niet eerder weer worden gehoord, dan wanneer het zal echoën vanuit een leeg graf.

in aanraking met de ongeziene

als ik lang genoeg luister,
hoor ik geen muziek maar herrie in mijn ziel.
de snaren van mijn hart vechten om het eerste akkoord.
het is er wel, ergens in mijn verre herinnering,
 vlagen hoor ik soms
 in de stilte, in de hoeken, aan de randen van mijn droom.
maar mijn dagen zijn zo druk en
mijn momenten zo gevuld,
dat ze mijn hoop laten verdwijnen in mineur.
is harmonie nog wel mogelijk
in deze scheve, toonloze wereld?

leid me weer naar de muziek.
laat me zien waar de wind van uw harmonie heerst.
 want met uw hulp alleen
zal ik weer deel zijn van het lied
als vanouds.

arrangement.